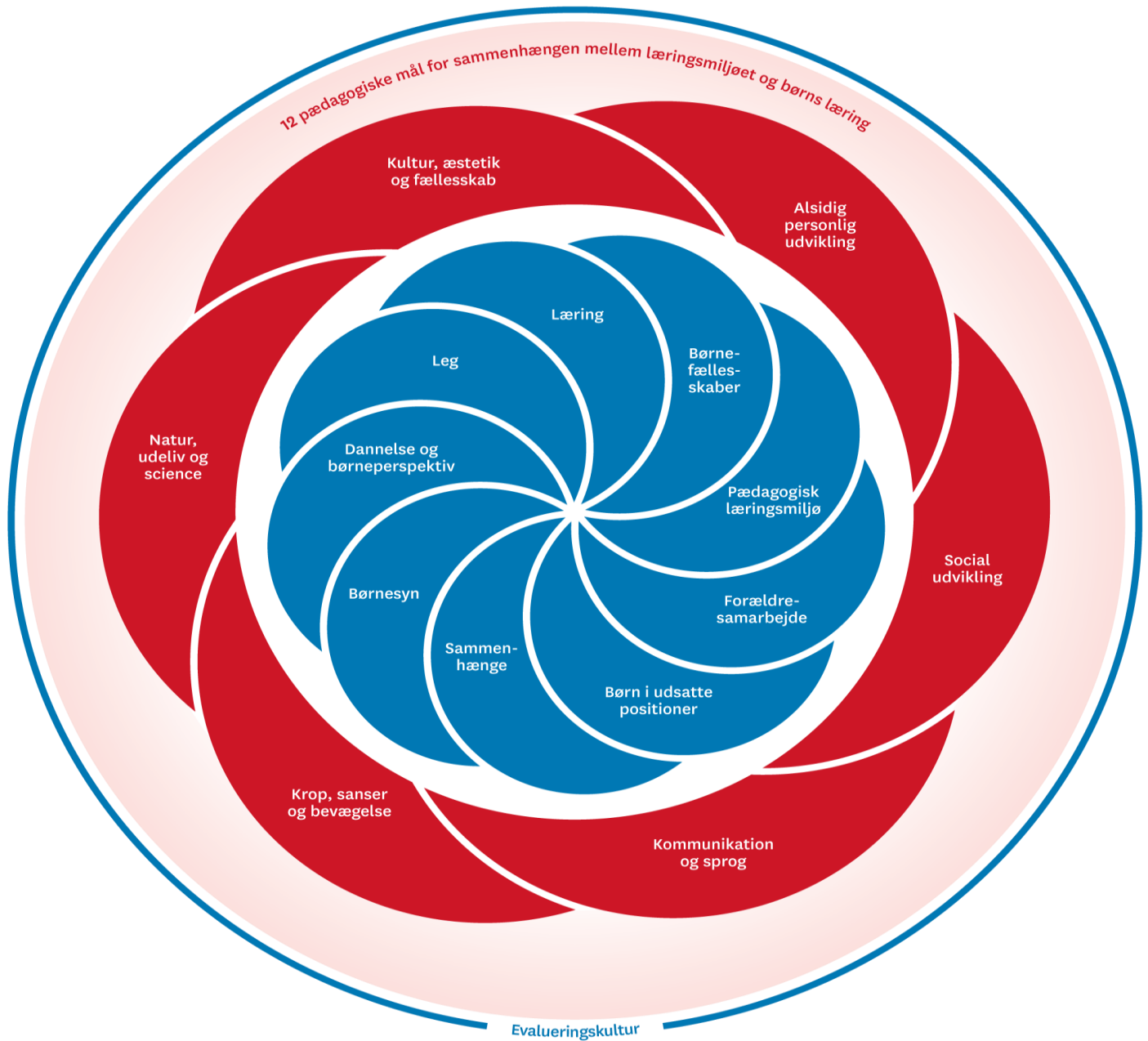

Pædagogisk læreplan for MYRETUEN 2024

Børnehuset Myretuen
Stadionvej 66 C
5200 Odense V
Tlf. 51917267
Mail: leder@myretuenprivat.dk
Hjemmeside: www.myretuenprivat.dk
Facebook Børnehaven Myretuen.

Myretuen er et privat børnehus beliggende i hjertet af Bolbro. Myretuen er et mindre, men mangfoldigt og traditionsrigt hus med gode fysiske rammer ude som inde. Vi vægter udeliv og bevægelse højt. Vi ligger placeret tæt på grønne områder og byens liv og gør flittigt brug af disse muligheder.

Myretuen er et ældre hus fra 1973, som er blevet bygget om i 1995, hvor vi fik fællesrum samt kontor og personalestue på 1. salen. Huset ligger i midten af en udfordrende legeplads med boldbane, bål hus, cykelbane og gynger. På legepladsen har vi en stor bakke med klatrevæg. Bakken har mange funktioner i børnenes leg blandt andet kælkebakke om vinteren, udkigspost og andre motoriske udfoldelser. I vores sandkasse har vi en vandbane, som børnene har rigtig stor glæde af især om sommeren. Vi har mange buske og træer, som giver mulighed for leg i små afgrænsede områder og god mulighed for skygge om sommeren. Legepladsen rummer mange borde bænkesæt, hvor vi ofte spiser både bålmad og madpakker.

Myretuen er bygget op omkring vores store fællesrum, hvor vi har en motorikskinne med diverse redskaber. I fællesrummet er der også plads til anden leg og fordybelse. Ved højtider og husets traditioner i øvrigt bruger vi ligeledes fællesrummet.

Fra fællesrummet er der adgang til vores grupperum. Rummene er indrettet fleksibelt med møbler på hjul, så der altid er mulighed for at ændre rummets indretning efter børnegruppens behov.

Det ene grupperum fungerer både som stue og kreativt værksted. Mellem to af stuerne er et lille rum, som bruges til, at høre musik og lege med udklædningstøj. Endvidere har vi et rum, som bliver brugt til forskellige gruppeaktiviteter og møder.

I huset har vi 3 garderober, som hver har deres egen indgang.

Børnesyn og børneperspektiv:

I Myretuen tager vi udgangspunkt i et inkluderende menneskesyn, hvor hvert barn er noget unikt og bidrager dermed med noget særligt til fællesskabet. Forskelligheder bliver til en fælles styrke, hvor både voksne og børn er nysgerrige på hinanden og lærer af hinanden.

I Myretuens praksis er det de voksne, der sætter rammerne, mens børnene viser vejen. Dette betyder, at hvis der opstår spontane ideer og spørgsmål, prøver vi at imødegå det ved at følge børnenes spor. Vi vægter børnenes stemme højt og ønsker blandt andet gennem vores daglige samlinger og ved frokostbordet at skabe ro til dialog mellem både voksne og børn. Dialogen lægger op til undring, forklaring og spørgsmål omkring livets store som små spørgsmål og begivenheder.

Dannelse:

At have evnen til at lytte, vente på tur, tage ansvar, at passe på hinanden og vores fælles omgivelser ser vi i Myretuen som vigtige elementer for barnets dannelse. I Myretuen vægter vi dannelse højt gennem de daglige rutiner, vores traditioner, aktiviteter og fællesskaber. Børnene opnår gennem ydre normer nogle indre værdier. De vokser med opgaverne og føler sig værdsat og betydningsfulde for fællesskabet.

I Myretuen er rammer og normer tydelige og genkendelige. Dette giver børnene tryghed og dermed overskud til at mestre deres egen hverdag og til at udvikle sig.

Leg og læring:

I Myretuen er legen en grundlæggende del af hverdagen. Legen skaber grundlag for barnets udvikling af sociale kompetencer og bidrager til kreativitet, fantasi samt almen og sproglig udvikling. I Myretuen giver vi legen plads og inspiration til at kunne udvikles. De voksne er både aktive deltagere, men står også klar på Sidelinien til at støtte og guide de børn, der har behov for hjælp.

I Myretuen følger vi ofte børnenes spor og interesser, når vi skal indrette nye læringsmiljøer, og de er dermed vigtige aktører i skabelsen af vores læringsmiljøer. De voksne er hele tiden opmærksomme på børnenes interesser, og hvor de er i deres udvikling. Ud fra disse iagttagelser tilrettelægges foranderlige aktiviteter og læringsmiljøer. Læringsmiljøerne skal være udfordrende og spændende, således at både børn og voksne bliver engagerede og deltagende.

Læring foregår hele dagen både gennem vores daglige rutiner, tilrettelagte aktiviteter og i den frie leg. Leg og læring gror ud af de vigtige børnefællesskaber. Nogen børnefællesskaber skabes af børnene selv og byder på fri leg, som stimulerer kreativitet og fantasi, øvelse i konfliktløsning, forhandling mm.

Børnefællesskaber er ikke stationære, de er dynamiske og foranderlige, nogle gange er de store og andre gange små. Alle børn har krav på at være en del af et børnefælleskab. For nogle børn er vejen ind i disse lige til og uproblematisk, andre børn har brug for ekstra støtte og opmærksomhed for at finde vej ind i fællesskabet.

Nogen børnefællesskaber vil i hverdagen være skabt af de voksne. Nogen er skabt af praktiske årsager og med udgangspunkt i organisering af hverdagen. Andre skabes af voksne for at understøtte børnenes behov og udvikling samt for at skabe og understøtte børnenes relationer. Nogen børnefællesskaber skabes med udgangspunkt i og rundt om forskellige aktiviteter og læringsmiljøer, det være sig spil, lege, højtlesning, kreative aktiviteter, dagligdags rutiner og andre pædagogiske aktiviteter.

Et pædagogisk læringsmiljø hele dagen:

I Myretuen søger vi at skabe en hverdag, som er præget af overskuelighed og genkendelighed for børnegruppen, det enkelte barn og forældrene. Vi oplever, at det skaber god grobund for nærvær og tryghed.

I Myretuen er børnene fordelt på to aldersopdelte grupper. Dette giver mulighed for at målrette læringsmiljøerne så de passer til børnenes udvikling og behov. Alle børn starter på gr 2 og når de er "klar" rykker de videre til gr 31. For at sikre et dynamisk og udviklende læringsmiljø gennem hele dagen. arbejder vi med en evalueringskultur, der skal skabe indsigt i, om vi hele tiden udvikler vores pædagogiske praksis. Via vores evalueringskultur forsøger vi at sikre børnenes trivsel, udvikling, læring og dannelse. Vores inspirations materiale har vi hentet på hjemmesiden viden på tværs, hvor KL og BUPL har et forskningsmateriale, der hjælper os til at arbejde med en egentlig evalueringskultur. Vi har dette emne på som fast punkt på udvalgte personalemøder i løbet af året. Som beskrevet rundt omkring i læreplanen, har vi haft fokus på netop læringsmiljøet gennem hele dagen. Det har været vigtigt for os, at der er læring gemme hele dagen samtidig med, at børn også skal have tid til "fri leg"

Dagens rytme ser således ud:

- Børnehaven åbner 6:30.
- Kl. 8:00 fordeler vi os på stuerne.
- Kl. 9:00 spiser vi frugt og med hjælp af piktogrammer, snakker vi om, hvad vi skal lave i dag.
- Formiddagen byder henholdsvis på fri leg og aktiviteter med udgangspunkt i læreplanstemaerne.
- Kl. 11.00 samles vi i vores spisegrupper og holder samling.
- Vi spiser frokost kl. ca. 11:30
- Vi går i garderoben og derefter på legepladsen.

Når børnehaven åbner, møder man altid ind i husets fællesrum og går på stuerne kl. ca. 8:00 nogen gange før. Vi vægter højt, at alle børn og forældre hilses godmorgen og føler sig set og velkomne. Børn og personale spiser morgenmad sammen, og vi søger at skabe en hyggelig og rolig stemning.

Når alle børn og voksne er mødt ind, går vi på egne grupper og holder morgensamling. Vi siger godmorgen, taler om hvem, der er her og hvem, vi mangler. Endvidere taler vi om dagens aktiviteter, så børnene er forberedt på, hvad de skal og sammen med hvem. Vi bruger piktogrammer, det visuelle hjælper børnene til større forståelse. Typisk synger vi også en sang eller har morgengymnastik. Vi vægter samlingen, fordi vi oplever, at den skaber fællesskabsfølelse og giver mulighed for at øve sig i at indgå i et fællesskab på en hensigtsmæssig måde. Samtidig får vi forberedt børnene på, hvad de skal i løbet af formiddagen, hvilket skaber tryghed.

Når vi har valgt at dele børnene på to aldersopdelte grupper, er det som nævnt fordi, vi vægter at kunne målrette læringsmiljøerne, så de passer til barnets og børnegruppens udvikling og behov.

I denne situation er der en masse læring for børnene. De øver sig i at kunne klare af og påklædning, at kunne gå på toilettet, selvom der måske ikke er helt styr på dette endnu. De øver sig i at kunne vente på tur i forskellige situationer, alt sammen med en voksen, der har god tid og er tilgængelig. På toilettet er der visuel støtte i form af billeder, der viser rækkefølgen i en korrekt håndvask. Ligeledes er der forskellige billeder, rim og remser, bogstaver som gør rummet hyggeligt og stimulerer til samtale.

På begge grupper har vi middagssamling med udgangspunkt i det fælles tredje. Vi hører historie, synger, har sanglege, sproglege osv. Derefter går børnene på skift hen og henter deres madpakke i køleskabet og finder deres faste plads. På gr 31 skiftes børnene inden middagen til at dække bord. Vi spiser med glas og tallerkner, og vi har kander, så børnene selv kan hælde vand i deres glas. Vi sidder i mindre grupper, så der er plads og ro til dialog over madpakkerne.

Derefter går vi alle i garderoben, inden vi skal på legepladsen. Her har vi igen prioriteret, at gr 2 har tid og ressourcer til at fokusere på at hjælpe børnene til selvhjulpenshed. Dette betyder, at vi oplever, at når børnene rykker videre på gr 31 har helt styr på af og påklædning og er blevet rigtig dygtige til mange ting som f.eks. håndvask, toiletbesøg, vente på tur og at hjælpe hinanden. Det giver overskud og ro for børnene og frigør ressourcer til anden vigtig læring. Vi har undersøgt og beskrevet, hvad selvhjulpenshed betyder for mindre børn, og hvorfor vi har valgt at arbejde målrettet med det. Hvorfor de mindste børn og personalet i denne gruppe har fået tilført flere ressourcer og andre aftaler omkring det praktiske. Tiden på legepladsen er en veksling mellem masser af tid til fri leg og aktiviteter planlagt af de voksne på tværs af grupperne. De voksne er tilgængelige med inspiration og støtte. I Myretuen passer vi selv vores udearealer, og det er vigtigt for os, at det fremstår pænt, og at både børn og voksnes sanser stimuleres af forskellige farver, dufte osv. Vi har plantekasser med blomster, bær, krydderurter, rabarber mm. Børnene hjælper med at plante, grave og feje. På den måde bliver det "vores" fælles sted, og alle hjælper med at passe på det.

Med ovenstående søger vi at beskrive, at et læringsmiljø i sig selv ikke kun foregår i et afgrænset tidsrum, men favner alle situationer, rutiner, lege og aktiviteter gennem dagen. Konkret har vi lavet skemaer der angiver, hvilke voksne der står for aktiviteter på legepladsen på hvilke dage, således at der altid bliver sat nogle aktiviteter i gang hver dag. Vi har derudover lavet små grupper, af børn som får alenetid med en voksen i løbet af eftermiddagen. Det kan være, sproggrupper, legerelations grupper, ture ud af huset eller noget helt andet. Således sikre vi, at der er læring gennem hele dagen og vi forebygger, at der går børn rundt uden legekammerater eller relationer.

Forældresamarbejde:

Vi vægter den daglige kontakt med forældrene højt, og vi har altid tid til en garderobesnak, og vi prioriterer at holde en let og positiv tone. Er der behov for mere ro og tid, aftaler vi selvfølgelig tid til et møde. Vi tilbyder et opstartsmøde efter ca. 3-5 mdr. hvor vi taler om barnets start i Myretuen og drøfter deres generelle trivsel. Forældrene får mulighed for at fortælle om deres oplevelse, samt stille eventuelle spørgsmål. Endvidere tilbyder vi en samtale inden skolestart. Vi skriver ud i løbet af ugen og lægger ofte billeder ud på Alia og på vores Facebook gruppe. Det giver forældrene mulighed for at understøtte det, vi arbejder med til dagligt, og det danner udgangspunkt for samtale om barnets hverdag.

Vi inviterer flere gange årligt forældre og familie til at deltage i forskellige arrangementer, og vi prioriterer her, at alle personaler er til stede, da vi oplever, at vi er sammen på en helt anden og afslappet måde på disse dage. Vi har forårsudstilling, sommerfest, bag for en sag, arbejdsdag og juletur. Vi oplever kæmpe opbakning og fremmøde på disse dage.

Vi lægger vægt på at fortælle om de sjove og positive oplevelser i hverdagen, men forældrene er også vigtige samarbejdspartnere, når der er bekymringer eller udfordringer og kun ved at dele vores erfaringer, kan vi støtte barnet bedst muligt.

Tosprogede børn:

I Myretuen har vi traditionelt en større gruppe børn med to eller flere sprog. Vi søger at tilrettelægge vores hverdag, så den på bedst mulig vis understøtter disse børns behov for ekstra fokus på sprogtilegnelsen. Man ved, at et godt og nuanceret sprog, er en af de vigtigste forudsætninger for børns trivsel og læring. Igennem sproget kan man udtrykke følelser, tanker, skabe kontakt og indgå i sociale relationer. Man ved også, at det tager længere tid at tilegne sig to sprog end et sprog, og at vi ikke kan forvente, at de dansk sproglige kompetencer hos et barn med to sprog er på niveau med et etsproget. læsning. I dagligdagen anvender vi understøttende sprogstrategier, og vi arbejder målrettet med læse leg og dialogisk læsning.

Vi bruger tydeligt kropssprog, hvor vi visuelt viser børnene, hvad vi taler om. Vi bruger billeder og piktogrammer i mange af dagens gøremål, hvilket hjælper på forståelsen af det talte sprog og sprogtilegnelse.

Vi vægter dialogen med forældrene højt, og selvom det kan være en udfordring at forstå hinanden i dagligdagen, så går vi gerne en ekstra mil for, at praktiske beskeder og dialog omkring børnenes trivsel når ud til alle forældre. Hvis der er materialer eller bøger, der kunne være relevante at låne med hjem, så opfordrer vi gerne til det.

Hvis vi er i tvivl, om de enkelte børns sproglige udvikling, så kontakter vi tale/sprog konsulenten eller afsnittet for ekstra sprogstøtte, naturligvis i samråd med forældrene.

Børn med særlige behov:

Ingen børn er ens. Vi er født med forskellige forudsætninger og behov, og alle børn som voksne kan komme i situationer, hvor vi har brug for ekstra opmærksomhed og støtte.

Hvis vi er i tvivl om, hvordan vi bedst støtter det enkelte barns udvikling, eller hvis vi ser behov for yderligere udredning, kontakter vi, i samarbejde med forældrene, altid relevante samarbejdspartnere.

Det være sig tale/sprog konsulent, ergoterapeut eller småbørnspsykolog. Vi vægter et tæt forældresamarbejde meget højt, og indsatsen i forhold til børn med særlige behov vil altid være understøttet af en tæt dialog med forældrene. Vi udarbejder altid en handleplan sammen med forældrene til de børn, der kræver en ekstra indsats. Handleplanen er dynamisk og der følges op sammen med forældrene efter et aftalt tidsrum. Vi benytter os af kommunens læringsmiljøpædagoger, hvor erfaring har vist, at det ofte er børn med særlige behov, der udløser behovet for denne hjælp, især til at skabe de rigtige læringsmiljøer for alle børn.

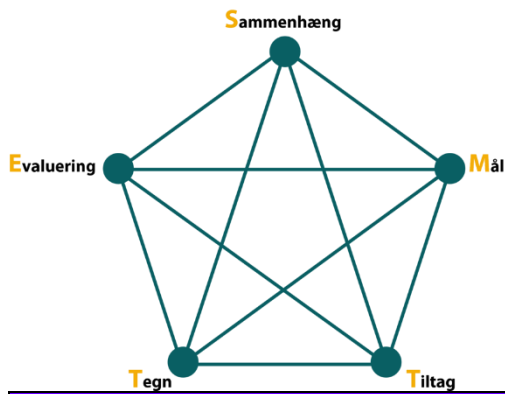
Alle børn har brug for at føle sig set og forstået og for at være en del af et betydningsfuldt fællesskab. I Myretuen vægter vi fællesskabsskabende aktiviteter højt, og udsatte børn i Myretuen støttes til deltagelse i fællesskabet på lige fod og vilkår som alle andre børn. Hvis vi har børn med særlige behov, har vi mulighed for at søge om ekstra ressourcer gennem Kommunen, for derved at støtte ekstra op om barnet og sikre inklusion i fællesskabet. Det skaber også mulighed for udvidet forældresamarbejde og tid til det tværfaglige samarbejde. Børn der af forskellige årsager ikke vil passe ind i det almindelige skolesystem, visiteres til vores specialtilbud på udvalgte skoler. Det er psykologen der i samarbejde med skolen vurderer behovet og ud fra det vælger skoletilbud. Som beskrevet ovenfor så understøtter vi børn med særlige behov ved, at lave små grupper, hvor vi har fokus på inklusion i gruppen.

Sammenhæng til børnehaveklassen:

I Myretuen starter man i "Storegruppen" i det sidste år inden start i forårs SFO. Vi mødes 1 gang om ugen. Vi laver forløb i naturen, arbejder med "Kend dig selv og kend din by", bliver introduceret til forskellige sportsgrene og laver opgaver og lege med former og farver, rim og remser, bogstaver og meget mere. Det er vigtigt for os, at storegruppen er et sted, hvor børnene udvikler sig og "vokser", og hvor vi ikke kun laver stillesiddende aktiviteter. Vi arbejder både med sprog, sociale og personlige kompetencer samt mere traditionelle læringsforløb. De skal øve sig i at turde, opdage nye kompetencer hos sig selv og deres kammerater og udvide deres horisont.

Vi har et tæt samarbejde med vores lokale skole Provstegårdsskolen og i januar og februar besøger vi Forårs SFO`en 2 gange. Børnene ser de nye omgivelser og møder de nye voksne. Vi leger der et par timer og spiser madpakker, inden vi går hjem igen. Børnehaven udarbejder et skriftligt overleveringsmateriale til skolen, som sikrer at relevant viden omkring barnet bliver leveret videre. Dette gennemgås naturligvis med forældrene, inden det afleveres. Endvidere afholdes der mundtlig overlevering med skolen.

Vi tilbyder en samtale med forældrene inden skolestart. Her drøfter vi, hvad vi hver især kan gøre for at støtte barnet frem imod skolestarten. Hvad går godt, og er der evt. udfordringer? Hvad forventer forældrene i forhold til den kommende overgang, og hvad forventer vi og skolen?

Kultur, æstetik og fællesskab

Sammenhæng

I Myretuen støtter vi børnene i mødet med andre kulturer og mødet med nye værdier.

Vi præsenterer børnene for en alsidig vifte af musiske/kreative, kulturelle oplevelser.

Vi støtter børnene i at eksperimentere med forskellige kulturelle udtryksformer

Vi sørger for at rummene er indbydende, vi udskifter i løbet af året bevidst vores udsmykning ud, så den passer til årstiden og aktiviteterne.

Mål

- At børnene lærer med og af hinanden
- At børnene ser og oplever forskellige former for kunst og kultur.
- At børnene selv skaber kunst
- At børnene får indblik i, at vi kommer fra forskellige kulturer.

Tiltag

- Sanseudstilling
- Kunstudstilling i Bolbro kirke
- Udstillinger i byen
- Museer
- Tur til Ladbyskibet
- Tur til Domkirken
- Vi laver selv kunst
- Fernisering i Myretuen
- Cityballet
- Bibliotek
- Teater
- Traditioner (jul, påske, sommerfest, høstfest, fastelavn, bag for en sag, skolebørns fest og fødselsdage)
- Vi tager på ture ud af huset, for at styrke børnenes viden om, om samfundet uden for institutionen.

Tegn på læring

- At børnene udviser interesse, forståelse og nysgerrighed for værdier og normer fra andre kulturer.
- At børnene udvikler deres kreative evner og tør eksperimentere.
- Får kendskab til kunst og kultur i nærmiljøet.
- Vi udarbejder handleplaner ud fra udvalgte aktiviteter, det gør vi for at kunne evaluere på den aktuelle læring i aktiviteten eller den eventuelle manglende læring i en aktivitet.

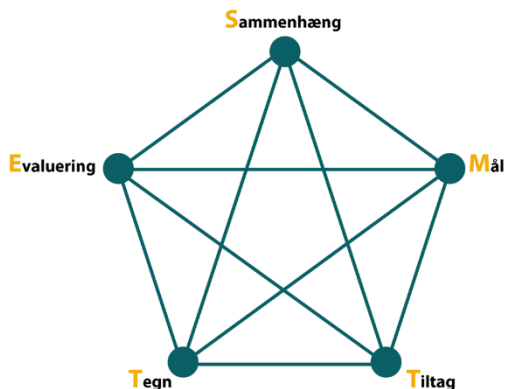
Evaluering

Vores evalueringskultur i Myretuen skal sikre, at vi som personale altid for kigget på os selv, for derved at få dialogen om det hensigtsmæssige i aktiviteterne. Vi evaluerer løbende ved at stille os selv og vores kollegaer spørgsmål til den pædagogiske praksis. Vi evaluerer altid på personalemøder og stuemøder, vi benytter også spontan evaluering. Vi bruger modellen vi selv har udarbejdet og relations skemaer som dokumentation.

Til forældrene

Derhjemme kan I arbejde med kulturelle udtryksformer og værdier ved at

- Læse i bøger, synge, fortælle historier og lave rim og remser med og for barnet for at støtte den sproglige udvikling
- Støtte barnet i at overskride grænser og prøve kræfter med nye udfordringer.
- Hygge derhjemme med tegning, maling og legoklodser o. lign., fordi ro til at være i en fælles aktivitet udvikler barnets koncentrationsevne.
- Invitere barnet med i hjemlige gøremål selvom det tager lidt længere tid – til gengæld er I sammen og kan få en snak om eks. madvarer, affald, oprydning og andre opgaver i hverdagen.
- Sammen med barnet være nysgerrige på andre kulturer.
- Vi står altid til rådighed med faglig viden og gode ideer, der kan støtte forældrene i udviklingen af deres børn.
- Vi holder oplæg omkring relevante emner på forældremøder.

Krop, sanser og bevægelse

Sammenhæng

Gode motionsvaner grundlægges allerede i barndommen, og vi vil gerne vise børnene, at motorik, bevægelse og sport er både sundt og sjovt.

En god og sund motorisk udvikling har stor indflydelse på børnenes indlæring, samt deres fysiske muligheder og sproglige udvikling.

Mål

- At børnene bliver mere bevidste om kroppens funktioner.
- At børnene oplever glæde ved at bevæge sig.
- At børnene får større indsigt i, hvad der er sundt og usundt.
- At vi skaber gode rammer for børnenes motoriske udvikling.

Tiltag

- Hinkeruder på legepladsen
- Løb rundt om børnehaven.
- Atletikdag.
- Morgengymnastik.
- Sanser lege.
- Gåture i nærområdet.
- Fodbold og boldlege.

- Tegne vores kroppe.
- Sætte ord på kropsdele og deres funktioner.
- Sanglege.
- Måle og veje.
- Smage, lave og snakke om sund/usund mad.
- Dans (stop dans, ballondans, limbo mm.).
- Ture til Hollufgård.
- Cykelleg.
- Fredagsgymnastik i salen.
- Motorikskinne i fællesrum.
- Vi løber bamsesstafet.

Tegn på læring

- At børnene opnår en større bevidsthed om kroppen og dens funktioner.
- At børnene snakker om sund/usund mad, og at de derved bliver mere opmærksomme på indholdet i deres madpakke.
- At de udviser større glæde ved bevægelses aktiviteter.
- At det enkelte barn udvikler sin motorik.
- At barnet har mod på at blive udfordret.
- At barnet har lyst til leg og bevægelse.
- At barnet glæder sig ved egen udvikling f.eks. "Ja.. jeg kunne selv!".
- Børn som kan tåle alle sansemotoriske påvirkninger, både i ro og bevægelse.
- Børn og voksne som i deres samvær er engagerede, indlevende og aktive medspillere.

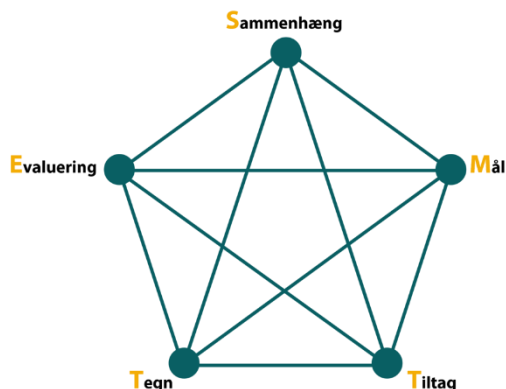
Evaluering

Vores evalueringskultur i Myretuen skal sikre, at vi som personale altid for kigger på os selv, for derved at få dialogen om det hensigtsmæssige i aktiviteterne. Vi evaluerer løbende ved at stille os selv og vores kollegaer spørgsmål til den pædagogiske praksis. Vi evaluerer altid på personalemøder og stuemøder, vi benytter også spontan evaluering. Vi bruger en model vi selv har udviklet og relations skemaer som dokumentation.

Til forældrene

Derhjemme kan i arbejde med krop og bevægelse ved at:

- Lade barnet deltage i alle daglige gøremål.
- Støtte barnet i at overskride grænser. Dit barn kan meget mere end du tror ☺
- Hygge derhjemme med eks. maling, ler og legoklodser m.m. Ro til at fordybe sig i en fælles aktivitet er med til at udvikle barnets koncentrationsevne.
- Tage på små ture eks. i skoven, på legepladsen på sportspladsen og give sig tid til at lytte, se, lugte verden omkring sig.
- Vi står altid til rådighed med faglig viden og gode ideer, der kan støtte forældrene i udviklingen af deres børn.

Kommunikation og sprog

Sprog er en af de vigtigste forudsætninger for børns trivsel, udvikling og læring. Igennem sproget kan man udtrykke følelser, tanker, behov samt skabe kontakt og indgå i sociale relationer. Børn har forskellige forudsætninger for at tilegne sig sprog, men fælles for alle børn er det, at de har brug for at opholde sig i gode sprogstimulerende miljøer.

Mål

Personalet skal skabe læringsmiljøer, der understøtter at børnene:

- Bliver i stand til at forstå og mestre sprogets mange nuancer.
- Sætte ord og begreber på de oplevelser, de har i hverdagen.
- Udvikler og udvider deres ordforråd både impressivt og ekspressivt og får en god udtale.

Tiltag

- Vi leger med rim og remser.
- Dialogisk læsning.
- Sange og sanglege.
- Lege med sprogets rytme, klappe, hoppe og trampe takter.
- Fortællerrunder hvor børnene øver sig i at fortælle sammenhængende og forståeligt.
- Sætte ord på oplevelser og handlinger.
- Arbejde med piktogrammer.
- Sprogvurdering.
- Fordybelsesgrupper hvor vi arbejder med sprog.
- Løbende dialog med forældrene om børnenes sproglige udvikling.
- Vi laver små sproggrupper
- Vi laver læseleg.

Tegn på læring

- At børnene gennem leg og aktiviteter kan gøre sig forståelige.
- At børnene løser konflikter ved hjælp af sproget.
- At børnene verbalt kan give udtryk for tanker og følelser.
- At børnene lytter og aflæser kropssprog.
- At børnene sammenhængende kan fortælle om en oplevelse.
- At børnene kan modtage og forstå en kollektiv besked.
- At vi har gode dialoger børn/børn og børn/voksne imellem.
- At forældrene oplever en positiv udvikling i børnenes sprog.

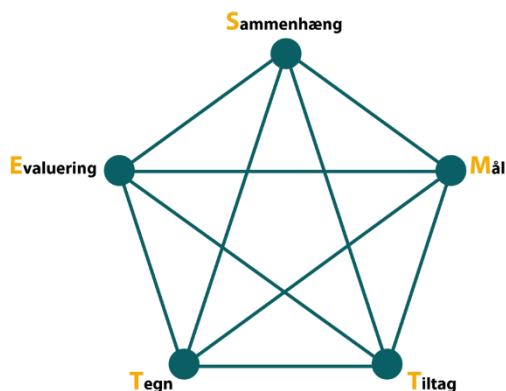
Evaluering

Vores evalueringskultur i Myretuen skal sikre, at vi som personale altid for kigger på os selv, for derved at få dialogen om det hensigtsmæssige i aktiviteterne. Vi evaluerer løbende ved at stille os selv og vores kollegaer spørgsmål til den pædagogiske praksis. Vi evaluerer altid på personalemøder og stuemøder, vi benytter også spontan evaluering. Vi bruger en model vi selv har udviklet og relations skemaer som dokumentation.

Til forældrene

Derhjemme kan I arbejde med sprog ved at:

- Læse i bøger, synge sange, fortælle historier og lave rim og remser.
- Tale med barnet om og sætte ord på følelser.
- Lade barnet deltage i hjemlige gøremål, også selv om det tager lidt længere tid. Til gengæld giver det mulighed for at tale om alt – stort som småt.
- Tage på små ture, hvor I giver jer tid til at undres og sætte ord på jeres undren.
- Vi står altid til rådighed med faglig viden og gode ideer, der kan støtte forældrene i udviklingen af deres børn.

Social Udvikling.

Sammenhæng

Alle børn har ret til at være en del af betydningsfulde fællesskaber. I Myretuen har vi børn med mange forskellige kulturelle, sociale og sproglige baggrunde, og dette ser vi som en styrke. Børnene indgår i fællesskaber på kryds og tværs af sprog, kultur, alder og køn, hvilket styrker dem i deres møde med nye mennesker. Hvert barn har unikke egenskaber, interesser og læringsbehov, som skal understøttes og udvikles i et fællesskab. Igennem vores socialt inkluderende læringsmiljøer skaber vi grundlag for børnenes trivsel, læring og udvikling. Alle børn har ret til at blive hørt, set, føle sig værdsat og anerkendt.

Mål

- Kunne indgå i og invitere andre ind i fællesskabet
- Skabe en børnekultur, der bygger på gode børnefællesskaber.
- Opleve forskelligheder som en styrke.
- Børnene skal lære at sætte grænser – at kunne sige til og fra.
- Alle børn skal have mulighed for at opleve sig selv som værdifulde i fællesskabet.

Tiltag

- Fri for mobberi.
- Fordybelsesgrupper med udgangspunkt i børnegruppens eller det enkelte barns behov.
- Samling
- Vi spiser sammen
- Åbent hus med leg på tværs
- Fødselsdag på gruppen eller hjemme
- Besøger forskellige spisegrupper
- Fællesspisning ved jule- og påskefrokost.
- De voksne guider og støtter børnene ind i fællesskaber.

Tegn på læring

- At alle børn indgår i og profiterer af fællesskaber.
- Børnene har øje for andre i fællesskabet.
- Ser børn, der øver sig i at bidrage til fællesskabet.
- Børnene viser omsorg overfor hinanden.
- At børnene deltager aktivt i forskellige fællesskaber.
- At barnet tør at stå frem og sige til og fra – mærke egne og andres grænser.
- At barnet er i stand til at knytte venskaber.

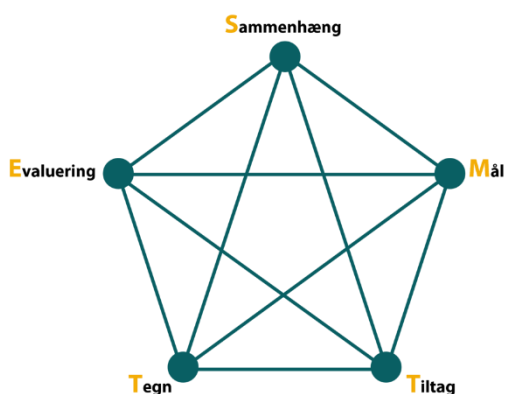
Evaluering

Vores evalueringskultur i Myretuen skal sikre, at vi som personale altid for kigger på os selv, for derved at få dialogen om det hensigtsmæssige i aktiviteterne. Vi evaluerer løbende ved at stille os selv og vores kollegaer spørgsmål til den pædagogiske praksis. Vi evaluerer altid på personalemøder og stuemøder, vi benytter også spontan evaluering. Vi bruger en model som vi selv har udviklet og relations skemaer som dokumentation.

Til forældrene

Derhjemme kan I arbejde med social inklusion ved at:

- Lave legeaftaler, så barnet oplever forskellige måder at leve familielivet på.
- Have fokus på at forskelligheder er en styrke, og være med til at være nysgerrig på andres liv.
- Vi står altid til rådighed med faglig viden og gode ideer, der kan støtte forældrene i udviklingen af deres børn.

Alsidige personlige udvikling

Sammenhæng

Barnets personlige udvikling sker i relationer mellem barnet og andre børn, samt voksne. Det er ved at spejle os i andre, at vi lærer, hvem vi selv er og, hvad vi selv kan.

Børnene skal opleve en alsidig hverdag med leg, planlagte aktiviteter og genkendelige rutiner. Dagligdagen skal give grobund for børnenes udfoldelse som selvstændige, stærke og alsidige personer. Alle børn skal opleve at blive set, holdt af og være værdifuld i fællesskabet. De voksne støtter og guider barnet hen mod nye færdigheder gennem aktiv deltagelse og anerkendelse af barnet og dets plads i fællesskabet. Børnene skal lære at håndtere modstand, frustrationer, konkurrence og følelser. Vi arbejder ud fra at give de bedste forudsætninger til hvert enkelt barn, så alle kan blive den bedste version af dem selv.

Mål

- Lære at sætte ord på tanker, følelser og handlinger
- Lære at træffe valg
- Sige til og fra, mærke efter
- Lære at forstå og håndtere egne og andres grænser
- At kunne udsætte egne behov
- Forstå andres signaler og kropssprog
- Opleve trykthed, nærvær og anerkendende voksne

Tiltag

- Børnene inddrages i praktiske gøremål
- Planlagte lege og aktiviteter ud fra årshjulet
- Fri for mobberi, hvor vi arbejder med børnemassage, samarbejdsøvelser mm.
- Samling, hvor vi samles om et fælles tredje, så som historie fortælling, sanglege etc.
- Spisning, hvor vi vægter en rolig stund med genkendelighed og faste rutiner.
- Vi arbejder målrettet hen imod at børnene bliver så selvhjulpne som muligt.
- Hverdagens konfliktløsning

Tegn på læring

- Børn der oplever sig selv som betydningsfulde
- Børnene er aktivt deltagende i samling
- Børnene kan udtrykke sig verbalt omkring egne behov, tanker og oplevelser
- Kan vente på tur
- Børnene kan koncentrere sig

- At børnene bliver mere og mere selvhjulpne
- At alle har en plads i fællesskabet

Evaluering

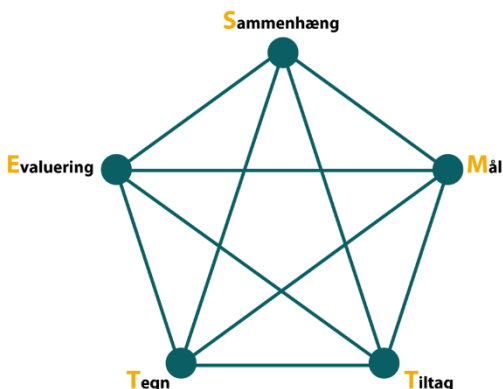
- Fokusbørn (børn med forskellige udfordringer, som er i fokus i en periode)
- Gennemgang af børn på p-møder
- Forældresamtaler
- PUF- og gruppemøder.

Vores evalueringskultur i Myretuen skal sikre, at vi som personale altid for kigger på os selv, for derved at få dialogen om det hensigtsmæssige i aktiviteterne. Vi evaluerer løbende ved at stille os selv og vores kollegaer spørgsmål til den pædagogiske praksis. Vi evaluerer altid på personalemøder og stuemøder, vi benytter også spontan evaluering. Vi bruger en model som vi selv har udviklet og relations skemaer som dokumentation.

Til forældrene

Derhjemme kan I arbejde med barnets alsidige personlige udvikling ved at:

- Lave legeaftaler, så barnet oplever forskellige måder at leve familielivet på.
- Have fokus på at forskelligheder er en styrke, og være med til at være nysgerrig på andres liv.
- Tale med barnet om og sætte ord på følelser.
- Læse, bøger, synge, fortæller historier og lave rim og remser med og for barnet for at støtte den sproglige udvikling.
- Støtte barnet i at overskride sine grænser og prøve kræfter med nye udfordringer, og derved få en fornemmelse af egne grænser.
- Vi står altid til rådighed med faglig viden og gode ideer, der kan støtte forældrene i udviklingen af deres børn.

Natur udeliv og science.

Sammenhæng

Da vi er en børnehave i byen, mener vi, at det er vigtigt, at vores børn kommer mest muligt ud i naturen samt lærer respekt og forståelse for denne.

Vi ønsker, at børnene tilegner sig mange forskellige erfaringer med natur og naturfænomener. Leg og ophold i naturen giver energi og styrker motorikken, sanserne stimuleres, og børnenes viden om naturen øges. Som et led i børns dannelse udvikling og læring arbejder vi med forskellige processer og begrebet science. Vi laver forsøg med forskellige materialer og følger hele processen sammen med børnene.

Mål

- Være nysgerrige på alle de oplevelser børnene har i naturen, med naturfænomener, dyr, planter og miljø
- Opmærksomhed på årstidernes forskelligheder.
- Vise børnene hvordan man passer på naturen.
- At børnene oplever glæde ved at være i naturen.
- Sanser naturens forskellige elementer.
- Lave forskellige målrettede aktiviteter der vægter den undersøgende tilgang til lys, luft og naturfænomener.

Tiltag

- Ture til Hollufgård
- Bondegårdsbesøg/ Elsesminde
- Legepladsen året rundt.
- Vindprojekt – tur til Stige ø
- Høstfest
- Mosteri
- Fjord og bælt center
- Bål
- Ture til skov, strand
- Såning, det spirer og gror.
- Besøg hos frugtavlere.
- Bag for en sag
- Længerevarende planlagte aktiviteter eksempelvis samle skrald og tilrettelægge et forløb der lærer børnene, hvad det vil sige at passe på naturen.
- Vi planter og sår og udvikler børns forståelse for, hvor tingene kommer fra.
- Vi arbejder målrettet i en periode med de store børn, hvor tal, mængder og former indgår.
- Vi følger udviklingen af forskellige processer. Hvordan bliver haletudser til frøer og lignende små forsøg.

Tegn på læring

- Kendskab til dyr og planter
- Børnene oplever glæde ved at være i naturen.
- Opbygger respekt for naturen og dens dyr og planter.
- At børnene er opmærksomme på, hvor tingene kommer fra.
- Er opmærksom på naturens mange elementer.

Evaluering

Vores evalueringskultur i Myretuen skal sikre, at vi som personale altid for kigger på os selv, for derved at få dialogen om det hensigtsmæssige i aktiviteterne. Vi evaluerer løbende ved at stille os selv og vores kollegaer spørgsmål til den pædagogiske praksis. Vi evaluerer altid på personalemøder og stuemøder, vi benytter også spontan evaluering. Vi bruger en model vi selv har udviklet og relations skemaer som dokumentation.

Til forældrene

Derhjemme kan I arbejde med natur og naturfænomener ved at:

- Gå en tur i skoven, cykle en tur, gå på legepladsen og have tid til at stoppe op og forundres, være nysgerrig på det, I oplever.
- Lade barnet deltage i de hjemlige gøremål, selvom det tager lidt længere tid 😊
- Få en snak om mad, affald, oprydning og andre hverdagsmønstre.

Vi står altid til rådighed med faglig viden og gode ideer, der kan støtte forældrene i udviklingen af deres børn.

I Myretuen vil vi skabe evalueringskultur der er dynamisk og derfor udvikler sig løbende. Det er vigtigt for os, at vi kigger indad på os selv og udad på vores kollegaer. Vi evaluerer løbende på den pædagogiske praksis. Ledelsen skaber rum og plads til at vi får dialogen om, hvad gør vores pædagogiske praksis eksempelvis for vores læringsmiljø og for børnenes trivsel, udvikling, læring og dannelse.

Gør vi det, vi tror vi gør. Der skal løbende ændres på rutiner i takt med børnegruppens sammensætning ændrer sig. Lige som vi kigger på læringsmiljøet, skal vi også kigge på os selv, hvad skal vi ændre for, at børnegruppen trives og derved udvikles.

De værktøjer, vi har valgt at bruge, er relations skemaer fra DCUM og en model vi selv har udviklet. Vi vil på sigt bruge kollegial sparring og ledersparring. Vi vil opbygge tillid til hinanden, så vi tør at sætte spørgsmålstejn ved hinandens faglighed og tilgangen til børnene. Vi vil vægte de pædagogiske dialoger i langt højere grad. Vi vil holde fokus på vores kommunikationsform og huske, at vi er fælles om at skabe et sammenhængende børneliv. Vi vil skabe en systematik i vores evaluering og vores dokumentation.

